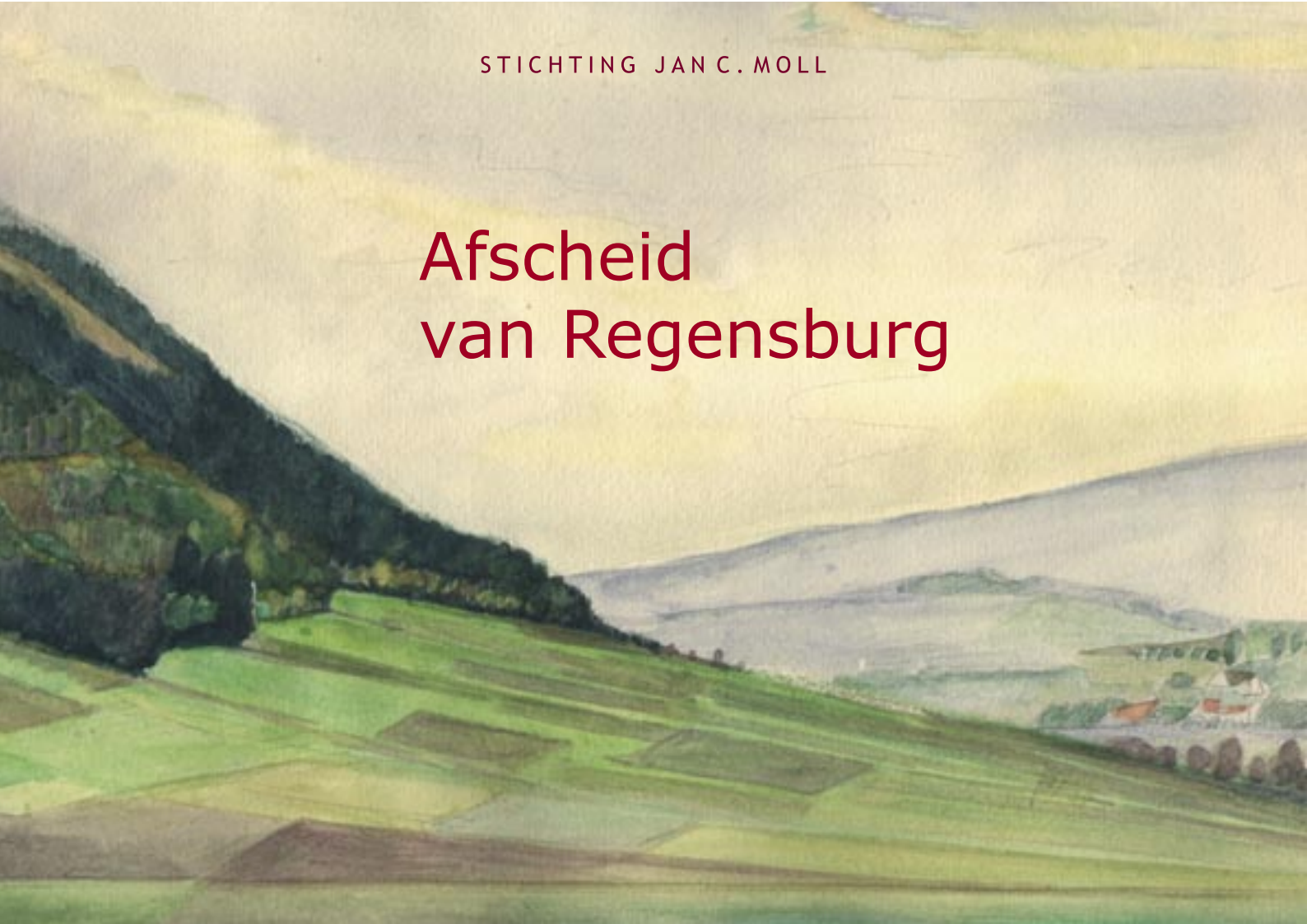

STICHTING JAN C. MOLL

Afscheid van Regensburg

Afscheid van Regensburg

Op 26 mei 1945 komt Jan Moll aan op het station in Breda. Na een verblijf van twee jaar in Nazi-Duitsland is hij teruggekeerd uit Regensburg, de laatste standplaats waar de zogeheten 'Arbeidseinsatz' hem heengevoerd had. Net als die 500.000 andere Nederlandse 'Fremdarbeiter' keert hij terug in een land dat niet alleen economisch maar ook administratief volledig ontwricht is. Vóórdat de repatrianten hun achtergebleven familieleden en vrienden weer in de armen kunnen sluiten, passeren zij een chaotisch zuiveringsonderzoek om vast te stellen of zij al dan niet uit vrije wil in dat circus verzeild zijn geraakt. Maar al te vaak blijkt dit proces en de achterdochtige sfeer eromheen een teleurstellende, zoniet een vernederende eerste ervaring bij terugkeer op de geboortegrond. In stilte likken de bevrijde slaven hun wonden, betreuren de slachtoffers en de verwoestingen en maken zich op om het normale leven weer te hervatten.

Naast euforie over de herwonnen zelfbeschikking en de bevrijding van angst en onzekerheid was er in het geval van Jan wellicht ook sprake van een zekere weemoed. Een onbespreekbaar terugverlangen naar het golvende

Zuid-Duitse landschap waar hij nieuwe vriendschappen gesloten had en dat hem in die voorbije periode tot buitengewoon gestileerde aquarelstudies had geïnspireerd. De wonderlijke wegen van het lot hadden deze Brabantse zondagsschilder oog in oog gebracht met het Centraal Europees massief dat destijds enkel voor welgestelde en ondernemende Nederlandse toeristen toegankelijk was. In de vrije tijd die hem tijdens zijn verblijf klaarblijkelijk vergund was, schilderde hij met zorg gekozen panorama's van de wintersportgebieden ten zuid-oosten van Regensburg, in hun dromerige, zomerse tooi. Geen vluchtige schetsen zoals hij tot die tijd in en rond Breda gemaakt had, maar weloverwogen, doorwerkte schilderijen (met behulp van voor die tijd opvallend degelijk schildersmateriaal) die schijnbaar in grote gemoedsrust tot stand gekomen waren. Deze unieke conditie –een amateurschilder die, ontheemd in de hectiek van een wereldconflict, een opmerkelijke stap naar een hoger artistiek niveau zet– verleent aan deze 'Duitse' aquarellen een geheimzinnige, filosofische uitstraling waardoor zij een bijzondere plaats innemen in het oeuvre van Jan Moll.

Museumweekend

De voornoemde landschapsschilderingen van Jan Moll worden, samen met documenten en memorialia gewijd aan zijn gedwongen tewerkstelling in nazi-Duitsland, geëxposeerd tijdens het museumweekend op **10 en 11 april** in Heemschuur 'De Stee' te Teteringen. Hiermee sluit Stichting Jan C. Moll zich aan bij een tentoonstelling met het motto 'Oorlog & Bevrijding' van de Vereniging Heemkundekring Teterings Erfdeel. Dit weekend is voor leden (en aspirant-leden) van onze **kunstuitleen** tevens de gelegenheid om werken van Jan Moll te huren of om te ruilen.

Heemschuur 'De Stee' is een Vlaamse schuur uit 1666. Na de restauratie in 2003 werd het gebouw tot rijksmonument verheven en herbergt momenteel de collectie van Heemkundekring Teterings Erfdeel. Te zien zijn: opstellingen die een idee geven van oorspronkelijke Teteringse interieurs -met name huis, winkel, kantoor, school en kapel- alsmede gereedschappen en gebruiksvoorwerpen uit agrarische en andere plaatselijke nijverheidssectoren.

Openingstijden 14.00 – 16.00 uur

Adres Heemschuur 'De Stee', St. Josephstraat 63, 4847 SC Teteringen

Officiële opening zaterdag 10 april om 14.00 uur

Informatie info@janmoll.nl

Antwerpenstraat 314
4826 HH Breda
(06) 10 13 81 97
info@janmoll.nl
www.janmoll.nl
KvK nr 20129829
Rabobank 1328.54.422

Beheer en verspreiding artistiek nalatenschap van Jan Moll

Jan Moll leefde van 1915 tot 2004 en woonde zijn hele leven (met uitzondering van twee oorlogsjaren, waarin hij gedwongen tewerk werd gesteld in nazi-Duitsland) in het ouderlijk huis aan de Teteringsedijk in Breda. Samen met zijn oudere broer Koos werkte hij tot op hoge leeftijd als huisschilder in Breda en omgeving. In de avonduren en op de zondagen schilderde hij echter een gevarieerd en doorwrocht oeuvre bij elkaar waarin vooral de landschappelijke aquarellen opvallen. Na het overlijden van Jan heeft de familie besloten om zorg te dragen voor zijn artistieke nalatenschap. Hiervoor is in 2006 stichting Jan C. Moll opgericht.

Repatrianten arriveren in Noord-Brabant, mei 1945

DONDERDAG 24 MEI 1945

Eindhoven aangekomen. Door de bevolking hartelijk ontvangen. We werden naar de Philipsfabrieken gestuurd voor slapen en eten. Best geslapen en vanmorgen brood gehad met boter en worst. 's Middags warm eten en 's avonds ook weer. 's Avonds een gezellig muziekkavondje door politieke gevangenen. 87 zijn ze nu zelf. Akelig koud.

VRIJDAG 25 MEI 1945

Weer goed geslapen en goed eten. We komen misschien vandaag aan de beurt. Na de middag zijn ze er bij 600 uitgescheën. Jammer. Nu morgen toch zeker. Weer een gezellig avondje gehad met muziek en zang.

ZATERDAG 26 MEI 1945

Vanmorgen waren we aan de beurt. We moesten naar een ander gebouw. Gebeurd en geld afgegeven, 600 M. Wachten op auto naar 't station. Net op tijd voor de trein. Erg druk. We moeten staan. Om kwart over 8 zijn we in Breda aangekomen. Niks kapot. Een hele drukte. Spoedig hebben we pa en de anderen begroet. Ze zijn al 5 weken lang elke avond naar 't station gegaan. Annie was net donderdag getrouwd. 't Huis was nog versierd. Veel jongens zijn soldaat geworden. Charles ook. Ben laat naar bed gegaan.

Fragmenten uit dagboek Jan Moll

